

Dominika Hyleneová: Akademický stres v souvislosti s přijímacím řízením ke studiu psychologie a následná univerzitní tranzice

Bakalářská práce

Oponentský posudek

Bakalářská práce se zaměřuje na kvalitativní zhodnocení souvislosti akademického stresu, přijímacího řízení a následného přechodu na vysokou školu. Jedná se o analýzu dat získaných prostřednictvím rozhovorů se sedmi respondenty, které proběhly opakovaně (před zahájením vysokoškolského studia a v průběhu prvního akademického roku). Data byla analyzována s využitím reflexivní tematické analýzy. Práce obsahuje všechny povinné části. V práci jsou vhodně využívány citace zahraničních i tuzemských zdrojů, kterých je adekvátní množství, citování je správné.

Abstrakt poskytuje komplexní přehled o tématech závěrečné práce, stručně popisuje témata teoretické části, blíže rozepisuje empirickou část práce, uvádí také výsledky i závěr práce.

Teoretická část je stručnější, ale je zaměřená přesně na témata, se kterými se dále pracuje v empirické části. Krátce představuje téma vývojového období vzhledem k formování identity, následně se práce zaměřuje explicitně na témata stresu. Ten je nahlížen z hlediska akademického, individuálních rozdílů a jeho zvládnutí. Jedná se o velmi komplexní pohled na problematiku stresu explicitně vztaženou k fungování na vysoké škole. Do teoretické části by bylo možné zařadit např. i téma studia oboru psychologie, které je popsáno blíže až v empirické části práce.

V **empirické části** je popsán cíl výzkumu i výzkumné otázky, které jsou formulovány takto:

- Jak studující reflektují období příprav k přijímacímu řízení v kontextu akademického stresu a způsobů jeho zvládnutí?
- Jak zkušenost s přijímacím řízením vstupuje do procesu univerzitní tranzice?

Významná je **reflexe výzkumníka** právě z důvodu osobní angažovanosti studentky v tomto tématu (osobně má podobné zkušenosti s přijímacím řízením i přechodem na vysokou školu) naprosto zásadní. Způsob sběru dat i jejich zpracování je popsáno kvalitně a detailně. Po teoretickém popisu práce s daty je uvedena grafika, která představuje vztahy mezi jednotlivými tématy. Tři hlavní témata jsou dále prezentována s využitím grafik, interpretací dat i přímých citací, které vhodně doplňují text a ukazují autenticitu výpovědí.

Studentka představuje také graf vývoje stresu, který uvádí, jak intenzivně respondenti vnímali stres v určitých obdobích. Není mi zde jasné, na základě jakých údajů byl tento graf vytvořen a jak je vnímaná stupnice 1 až 5, na které je stres hodnocen. Bylo by vhodné toto explicitně uvést v textu, který graf komentuje. Nejspíš se jednalo o kvantifikovaná data z rozhovoru (viz otázka k obhajobě).

Etika výzkumné práce je pojednána v různých částech textu, nikoliv v jedné souhrnné kapitole, což bych osobně považovala za přehlednější (ucelenější). Například o dobrovolnosti účasti ve

studii informuje studentka při popisu kontextu střelby na Filosofické fakultě UK a následným druhým kolem sběru dat.

Diskuze práce drží strukturu výzkumných otázek, na které studentka odpovídá na základě analyzovaných dat. V první otázce zmiňuje situaci respondentky Bány a její ojedinělé pozici vzhledem k přípravě na strukturované přijímací řízení, čtenář následně předpokládá pokračování tímto tématem do druhé výzkumné otázky, ale to se neděje, což je mírně matoucí.

Většina výsledků je dána do kontextu s dalšími zdroji, což přináší nový a komplexnější pohled na problematiku. **Závěr** shrnuje hlavní témata celé práce a přináší také reflexi celého procesu, včetně stručného zmínění limitů práce, které jsou ještě stručně popsány v reflexi výzkumníka, kde se studentka zaměřuje na limity, kterých si všimla ze své pozice a nezkušenosti ve výzkumné pozici. Tématu limitů či slabin práce by mohla být věnována samostatná (pod)kapitola pro zjednodušení hledání těchto informací, které jsou pro výzkumnou práci důležité.

Práce je na vysoké úrovni odbornosti, stejně jako jazyk, který využívá. V celé práci je patrný vhléd studentky do diskutované problematiky, text je vystavěn logicky, je strukturovaný. Práci hodnotím velmi pozitivně, mírně mi tam chyběl akcent mezi rozdíly v prožívání stresu mezi respondenty diskutován na základě např. množství jejich přihlášek, což může být významný ovlivňující faktor. Zajímavé by bylo také hodnocení stresu spojeného s přípravou na přijímací řízení uchazečem, který nebyl přijat. To je ovšem již otázkou jiného (dalšího) výzkumu.

Turnitin uvádí 11% shodu obsahu, což je adekvátní vzhledem k citování a jeho rozsahu v práci.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Na základě jakých údajů (popř. jakým způsobem) byl hodnocen stres respondentů vzhledem ke grafu na straně 40?
- Bylo možné v datech sledovat stejný trend na začátku studia jako při přípravě na přijímací řízení, a to potřebu sociální opory osob, které jsou na tom stejně (kolegů v ročníku), ale zároveň prvky rivality resp. sociálního srovnávání?
- Z tabulky popisující respondenty je patrné, že se hlásili i ke studiu psychologie na dalších VŠ. Mohl si někdo z nich vybírat, pro jaké studium se rozhodne? Mohl by mít tento výběr školy vliv na průběh tranzice?

V Praze dne 9. 5. 2024

PhDr. Anna Frombergerová, Ph.D.